

МАКС ШИТКЕ

ГРОМІДЯТИ

КНИГА 2

СЕРГІЙ ЗАЛЕВСЬКИЙ

Сергій Залевський
Громадянин

Як може обернутися твоя доля, якщо тебе викрали інопланетяни? Такий прецедент стався з нашим героєм – Максом Шнітке, коли він відпочивав в Альпах – задрімав на Сонечку, а прокинувся на жорсткій полиці в кубрику космічного корабля рабовласників з імперії Гармор. Завдяки своєму розвиненому розуму, йому пощастило «влаштуватися» на роботу до своїх викрадачів на посаду технолога мобільної рудо-збагачувальної фабрики, що висить в порожнечах космосу в одній з мертвих систем фронтира цієї імперії. Макс знає багато такого, що і у фантастичних романах не читав, хоча більшість з того, що оточує його у новому світі, дуже нагадувала йому фрагменти з тієї ж фантастики на тему зоряної Співдружності світів.

Установка досить сучасної нейромережі дозволила йому досить швидко вивчити нові знання, для того, щоб отримати можливість працювати з інопланетними пристроями і устаткуванням. Працювати йому вимагалось для того, щоб викупитися з рабства – сіролиці хазяї переслідували мету отримання високих прибутків, які повинен був їм забезпечити землянин. Впродовж свого нового життя, наш герой невпинно підвищував свої професійні знання, справедливо вважаючи, що він зможе знайти у цьому світі свою нішу.

Познайомився з красивою дівчиною на ім'я Марта – теж їх числа спійманих рабів із Землі – з нею він швидко зійшовся і вони стали разом мешкати в каюті хлопця. Щасливий випадок приніс йому безцінний подарунок – можливість вирватися з рабства у вільні світи Співдружності. Проте перед самою втечею його спіткає жорстока втрата – загибель улюбленої дівчини від рук п'яних насильників. У нападі сказу і відчаю він вбиває насильників, проте кохану вже не повернути. Поховавши свою дівчину у безкрайньому космосі, наш герой покидає цю зоряну

систему і спрямовується в довгий поодинокий політ до нового життя.

(Першу частину пригод Макса Шнітке читайте в книзі «Технолог».)

Глава 1

– Бос, через п'ять хвилин вихід із стрибка – повідомлення корабельного ШМ вивело пілота із стану напівдрімоти.

– Зрозумів, Болт – відповів він ШМ, влаштовуючись в ложементі – активний щит на 100 % потужності на передню півсферу.

– Вихід через 10, 9,...3, 2, 1 – невеликий кораблик, оповитий веселковим пухирем, з'явився в порожньому космосі, як би нізвідки, і слідом за ним пропало дзеркало порталу гіперпереходу.

– Система 66-15Г-108Ф – відрпортував бортовий мозок – штатний вихід в зоні планетарної маси газового гіганта.

Пілот проглянув інформацію про систему, яка знаходилася в трьох добах польоту в підпросторі від тієї, де він провів останні декілька місяців «просунутим» рабом на збагачувальній фабриці. Місцеве світило – блакитний гігант, шість мертвих і безатмосферних планет, з яких дві – газові гіганти. Ось в зоні останнього з них і вискочив із стрибка його «Белз» – військовий шахтарський кораблик подвійного призначення – він його викрав у рабовласників, прихопивши ще випадково трохи цінної сировини, яку збирався продати по прильоту на місце. Цим місцем наш герой вибрав одну з вільних систем Торгового Союзу Брилар – одного з держав-засновників Співдружності.

Нічого цікавого в цій частині простору не було, тому подивившись трохи на місцеве світило, він віддав наказ на наступний стрибок:

– Болт, розгін в систему 32-12Г-108Ф.

– Виконую, пілот.

Так само, як і вперше, переобтяжене суденце довго розганялося, поки не набрало необхідну кількість енергії для стрибка, пропавши потім із звичайного космосу.

Макс задумливо лежав на ліжку у своїй каюті, розташованій відразу за перегородкою рубки і підводив сумні підсумки останніх днів: майже усі три доби гіперпереходу він намагався забути про

свою втрату. Але як тільки йому згадувалася Марта, у нього пропадав інтерес до життя – він припиняв харчуватися, ігнорував тренажер – та він навіть заснути нормально не міг в такому стані, не кажучи вже про які-небудь дії з кораблем. Хвала Древнім, що в процесі стрибка усім управляв бортовий ШМ – тільки тому з кораблем нічого не сталося. І тільки в останнє занурення в сон йому вдалося нормально виспатися – вочевидь, серце чоловіка трохи відійшло від шоку втрати, і він став повертатися в нормальний свій стан.

– Як жорстко доля вирішила повернути хід мого життя – врзала в найвідчутніше місце, не залишивши жодного шансу. Здавалося, що знайшов, нарешті свою половинку, і тут бац! – один на мільйони кілометрів навкруги. Тепер знову все потрібно розпочинати з нуля – залишається тільки сподіватися, що в ТС Брилар мешкають люди, які близькі мені за способом мислення і нормами моралі – такого плану думки повільно текли у свідомості збіглого раба. Трохи прислухався до себе – до його здивування, уперше за останні декілька днів відчув щось, що нагадує апетит – починаю повертатися до повноцінного життя. Злегка повороживши над харчовим синтезатором, поїв. Але внутрішні відчуття організму вимагали від нього ще чогось бадьорішого, проте, в його агрегаті «Наві-11» алкоголь був відсутній, як явище.

Тому вирішив застосувати по відношенню до себе шоківу терапію. Під цим терміном пілот розумів зайняття на своєму біговому тренажері – хороший струс організму, захопленого нудьгою. Тривалий біг почав робити свою справу – силові навантаження завжди вибивали дурню з мізків, до того ж, він вибрав режим бігу по узбережжю моря – добре відтворена голограма морського пляжу плюс простенький агрегат – кліматизатор. Усе це, разом узяте, налаштувало людину на тренажері на позитивний настрій.

– Який зручний пристрій – думав наш герой, намотуючи віртуальні кілометри – пара голопроекторів, простенький вентилятор з ароматизатором повітря, і на виході отримуємо відмінний біговий тренажер, на якому приємно займатися спортом.

Такі апарати могли б вже і на Землі робити – нічого складного тут немає – продовжував роздумувати бігун.

Але усе хороше рано чи пізно закінчується, і розпалений і неабияк спітнілий спортсмен зіскочив з майданчика тренажера і пішов в душ – приводити себе в порядок. Так помалу, прості дії вивели утікача з убитого морального стану – повільно, але упевнено фахівець приходив в норму. Пролетів час ще одного стрибка – більше нічим на маленькому просторі житлового модуля, в який входили рубка, каюта, перехідний коридор і шлюз, зайнятися було не можна.

- Бос, до виходу із стрибка п'ять хвилин.

- Зрозумів, виконуй все, як минулого разу – щити і так далі.

- До виходу 10, 9,...3, 2, 1 – «Белз» проявився ні з чого і майже відразу ж посипалися тривожні повідомлення бортового ШМ:

- Дотичне попадання у фронтальний щит – поглинене, потужність щита 99 %,... дотичне попадання у фронтальний щит – поглинене, потужність щита 98 %,... дотичне попадання у фронтальний щит – поглинене, потужність щита 97 %... – далі повідомлення злилися в один потік.

Макс спочатку трохи розгубився – досвіду міжсистемних стрибків у нього не було, як і досвіду бойового маневрування – шахтарські маневри у більш-менш статичних астероїдних полях не вважалися бойовими маневрами.

- Болт, доповідь, хто нас атакує, і не завалюй мені мозок зайвою інформацією.

- Вишли із стрибка штатно, потрапили у блукаючий метеорний потік, сила зіткнень мала, але постійна і численна. У такому режимі можемо тримати удари ще близько години, якщо не прилетить щось велике. Потрібно дозвіл пілота на маневри – напрям потоку 28^0 до вектору руху.

- Є ушкодження, що вимагають негайного ремонту?

- Пропустили декілька дотичних ударів в лівий вантажний модуль – доки обшивка тримається, ушкоджень немає.

– Розгорнути КВП по осі потоку – приймаємо усі метеори на щит. Промисловий сканер на максимум – визначити щільність і розміри потоку, як визначиш – маневр на вихід в чистий простір.

– Виконую, бос.

На усі дії з обробки даних Болт витратив одинадцять хвилин – за цей час щит просів до 89 % – тенденція не вселяла оптимізму. Нарешті, бортовий мозок скинув пілотові на нейромережу пакет даних – інформація була обнадійливою: щільність потоку три з дванадцяти, за прийнятою в Співдружності шкалою, швидкість руху вісім з дванадцяти, величина елементів потоку чотири з дванадцяти. Далі йшли габарити потоку: близько шести кілометрів в поперечнику – кораблик в даний момент рухався майже в центрі потоку.

– Потрібно вибиратися з цієї річки, ще чого раптом побільше прилетить – він знав, що такі потоки були результатом розпаду блукаючих комет, коли останні проходять поблизу великих гравітаційних мас на швидкості, що дозволяє їм вийти із зони тяжіння таких об'єктів. Проте, часто в результаті таких зустрічей комета розвалюється на багато шматків, які продовжують свій нескінченний політ у виді ось такого потоку дрібних каменів. Такі метеорні потоки можна було дуже часто спостерігати на Землі, наприклад Плеяди або Персеїди – своє ім'я вони отримують по назвах сузір'їв, звідки спрямований їх радіант руху.

– Болт, маневр на вихід з потоку вгору, положення вісі корабля не міняти, використовуй тільки маневрові двигуни.

– Виконую, пілот.

Вибіралося вони в чистий космос ще півгодини – все-таки маневрові, це не маршеві – на той час щит упіймав ще пару десятків попадань, і до кінця маневру тримався на рівні 61 % від максимуму.

– Щось мені останнім часом таланить на нештатні ситуації: спочатку зіткнення на «Рант-су» з астероїдом, тепер блукаючий метеопотік – чує моє серце, що це ще не кінець забавам.

– Болт, починай розгін по маршруту.

– Час розгону буде збільшений на 25 % – реактор частково віддає енергію на відновлення фронтального щита.

– Згоден, працюй давай.

Через дві з чвертю години, кораблик, набитий сировиною під зав'язку, пішов в черговий стрибок. Потягнулася низка одноманітних переходів, кожен з яких тривав від двох до чотирьох діб – потихеньку пілот став втрачати відчуття часу і почуття реальності. Утримати себе в здоровому глузді допомагали тільки багатогодинні тренування на біговому тренажері, які він спеціально подовжував і ускладнював, міняючи силу тяжіння на борту. У один з таких днів прийшло сповіщення нейромережі про успішне вивчення пакету баз, які він почав освоювати, ще будучи рабом у свого колишнього хазяїна – капітан легкого носія «Рант-су». Розгорнувши каталог, проглянув, що він має і що потрібно учити далі – список баз знань був вже солідним:

Нейромережа «Технолог – 5.5/П». Інструкція користувача 1 ранг.

Імперія «Гармор» 1 ранг.

Зоряна Співдружність. Загальні принципи і опис. 1 ранг.

Пілотування

Класифікація малих кораблів Співдружність 3 ранг.

Пілотування малих космічних кораблів 3 ранг.

Пустотне маневрування 3 ранг.

Навігація 4 ранг.

Силові екрани малих космічних кораблів 3 ранг.

Бортові ШМ малих космічних кораблів 3 ранг.

Сканування простору 3 ранг.

Системи озброєнь малих космічних кораблів 4 ранг.

Технік по обслуговуванню малих космічних кораблів

Енергосистеми малих космічних кораблів 3 ранг.

Обслуговування малих космічних кораблів 3 ранг.

Броньове покриття малих космічних кораблів 3 ранг.

Рухові системи малих космічних кораблів 3 ранг.

Обслуговування бортових ШМ малих космічних кораблів 3 ранг.

Обслуговування промислових сканерів 3 ранг.

Обслуговування промислових дронів 3 ранг.

Обслуговування промислових лазерів 3 ранг.

Ремонтні дроїди 4 ранг.

Технічні скафи 4 ранг.

Видобуток ссм в космосі

Промислові лазери 4 ранг.

Промислові сканери 4 ранг.

Геологія астероїдних полів і безатмосферних планетоїдів 4 ранг.

Класифікація ссм, концентратів ссм і чистих металів 2 ранг.

Методи видобутку ссм в космосі 4 ранг.

Промислові дрони 4 ранг.

Збагачення ссм в умовах космосу. Збагачувальні комплекси

Методи збагачення ссм в умовах космосу 5 ранг.

Класифікація ссм, концентратів ссм і чистих металів 5 ранг.

Збагачувальні комплекси 4 ранг.

Стаціонарні ШМ 4 ранг.

Хімічні процеси у збагаченні ссм. Каталізатори і інгібітори 5 ранг.

Силові екрани мобільних збагачувальних комплексів 4 ранг.

Позиціонування мобільних збагачувальних комбінатів 2 ранг.

Інженерна справа

Інжиніринг – модифікації і ухвалення рішень 4 ранг.

Обслуговування мобільних збагачувальних комплексів 4 ранг.

Особисте

Ручна зброя 4 ранг.

Захисні скафи 4 ранг.

Торгівля 3 ранг.

Юрист 1 ранг.

Не вивчено поки що

- 1. Тактика і взаємодія в пустотних бойових операціях 4 ранг.**
- 2. Мобільні енергоустановки 4 ранг.**
- 3. Бортові ШМ малих кораблів 4 ранг.**
- 4. Управління малими бойовими підрозділами 4 ранг.**
- 5. Класифікація малих кораблів Співдружність 5 ранг.**
- 6. Пілотування малих космічних кораблів 5 ранг.**
- 7. Пустотне маневрування 5 ранг.**
- 8. Навігація 5 ранг.**
- 9. Силкові екрани малих космічних кораблів 5 ранг.**
- 10. Бортові ШМ малих космічних кораблів 5 ранг.**
- 11. Сканування простору 5 ранг.**
- 12. Штурмові дроїди 5 ранг.**
- 13. Пустотні бойові дрони 5 ранг.**
- 14. Обслуговування і ремонт штурмових дроїдів 5 ранг.**
- 15. Обслуговування і ремонт пустотних бойових дронів 5 ранг.**

16. Багатозадачність і розділення свідомості оператора (без рангу).

17. Тактика бою з використанням бойових дронів 5 ранг.

18. Торгівля 5 ранг.

Поставив на вивчення чотири бази четвертого рангу, знайдених колись в ніші дроїда-прибиральника свого «Белза» – таймер зворотного відліку показав триста п'ятдесят дві години до закінчення вивчення – ще півмісяця на науку, потім можна буде братися за бази п'ятого рангу, отримані у завскладом Міхала. Але передусім, піде торгівля – вантаж, який він віз у своїх трюмах, слід було добре прилаштувати. Потім прийшла думка трохи поліпшити стан штатного ремонтника – дроїда «ДШГ-А», який не відгукувався на запит нейромережі. Зараз у нього були чотири такі працівники: один з ресурсом 65 %, другий, той самий «умовно мертвий», і ще два з розбитого корабля в каверні – ті були з ресурсом 66 %. Спроба оживити металевий труп провалилася з гучним тріском – чим був зайнятий цей механізм у своєму недовгому житті – було невідомо, але навіть повністю його розібравши, ремонтник не знайшов жодного вузла, ресурс якого перевершував би 10 %.

– Остаточний епікриз після розкриття пацієнта – мертвий безповоротно, – розтин робив черговий судновий паталогоанатом Макс Шнітке – хлопець злегка пожвавився.

Потім зайнявся трійцею решти робітників – нічого міняти місцями не став, оскільки ресурс у усіх був приблизно однаковим, а провів кожному сервісне обслуговування – чищення-змащення. В результаті, підняв значення до 70 % – звичайно мало, але пара зайвих відсотків до значення цього параметра, це пара зайвих кредитів при продажі майна. Втомився від роботи пристойно, оскільки частину робив вручну, щоб хоч чимось себе зайняти. Сон до нашого героя цього разу прийшов і відпочив він до умовного «ранку» нормально. За їдою зі свого синтезатора його застав Болт:

– Бос, вихід із стрибка через п'ять хвилин.

Швидко проковтнувши залишки уранішньої трапези, улігся в пілотський ложемент:

– Стандартні процедури при виході із стрибка, мозок.

– Прийнято, пілот. До виходу 10, 9,...3, 2, 1 – вишли штатно. Інформація по системі 50-15Г-188Ф: місцева зірка – білий карлик, одинадцять планет, з них чотири супергіганти з газовою атмосферою, шість безатмосферних і одна киснева. За наявною інформацією склад її атмосфери не дозволяє знаходитися на її поверхні представникам людської раси – рівень кисню 11 %, до того ж маса планети в півтора рази більше за стандартну. Знаходиться без скафу з м'язевими підсилювачами або екзоскелетом небезпечно для опорно-рухового апарату людей.

– Ну хоч якась різноманітність, а то одні мертві кульки і астероїди по дорозі зустрічаються – помітив пілот.

– Увага, бос, при активному скануванні простору виявлена активна енергоматриця на орбіті кисневої планети.

– Ух ти, знову пригоди на мою дупу – ні, мені такого щастя не потрібно – у нас зараз маневреність, як у сонного слона – потрібно звідси терміново забиратися. Тільки внеси цю інформацію по планеті в пам'ять – може, коли-небудь повернуся сюди, як дослідник невідомого.

– Об'єкт знаходиться дотично до вектору розгону в наступну точку маршруту – зблизька я зможу провести точніше сканування.

– Добре, дозволяю провести повторне сканування об'єкту зблизька, режим розгону не міняти, при будь-яких активних діях активувати форсаж.

– Прийнято, пілот, форсажні камери готові. Фіксую опромінення корпусу. вхідний запит, Прийняти?

– Форсаж, відключити фронтальний щит – усю енергію на розгін. Прогноз за часом для стрибка?

– З відключеним щитом – шістдесят шість стандартних хвилини. Повторний запит контакту, прийняти?

– Давай, спробуємо потягнути час.

На фронтальному голоекрані з'явилася сіра істота – типовий гарморець, який посміхався, демонструючи відмінні білі зуби і глузливий погляд білих очей:

- І хто тут у нас літає?
- А хто тут цікавиться, і з якою метою?
- Цікавиться той, кому сподобався твій кораблик, та і ти, білошкіре м'ясо мене теж зацікавив. Тільки не подумай нічого такого – нічого особистого, просто раб зі своїм корабликом мені згодиться.
- Перетупцяєшся як-небудь без мене і мого КВП, і взагалі: читай номер, лузер!
- Болт, подальші виклики ігнорувати і не відволікатися від розгону.
- Прийнято, пілот.

Деякий час назад. Борт рейдера «Рукер-су».

Рейдер четвертого покоління гарморського виробництва висів в цій системі четверту добу – зализував рани, якщо так можна сказати по відношенню до цієї махини. Корабель був перероблений з легкого носія в щось, напівсереднє між власне носієм і транспортним міжсистемником. При переробці зменшили кількість льотних палуб і стартових комірок на догоду великим трюмам – капітан цього просунутого корита вважав, що для рейдера головне – це великі, місткі трюми, в яких можна возити багато цінної здобичі. Зменшене число власної москітної групи було компенсоване установкою декількох десятків турелей ближньої оборони «КС-8» для захисту власної тушки рейдера. Також було змонтовано декілька башт «Гросс-6» для близьких контактів з супротивником, який відмовиться добровільно поділитися своїм добром.

У останній свій контакт з таким супротивником команді рейдера трохи не повезло: в глибокому, нічийному космосі нарвалися на такого ж мисливця, як вони, тільки бриларського – важкий носій шостого покоління був на декілька порядків потужніше і таким же агресивним. Жителі Торгового Союзу Брилар відверто

недолюблювали сірих рабовласників і псували їм нерви і шкірку, де тільки могли і як тільки хотіли. А упіймати в нічийному просторі гарморський кораблик було святом життя для екіпажів кораблів ТС Брилар. Правда цього разу, свято тривало недовго – отримавши пару подарунків у борт, рабовласники спішно ретирувалися із негостинної системи і вистрибнули в цій, де з цікавого була тільки планетка з рідкою сумнівною атмосферою.

Що було незрозуміло, так це – чому їх не переслідував той бриларець, адже для нього вони були легкою ціллю – таке питання собі задавав знову і знову капітан цього недорейдера – недоносія. Хоча відповідь на питання лежала на поверхні: ну що можна узято з такої, за мірками ТС Брилара, старизни – витрати не виправдовують можливих трофеїв. Тому, користуючись випадком, рейдер проводив ремонт свого корпусу – місцевий інженер з парочкою техніків, досить успішно усували наслідки непередбаченого контакту із злими бриларцями, матюкаючи і згадуючи увесь їх екіпаж, їх рідню і увесь чортівний Брилар. Капітан теж плювався і скрипів зубами – замість багатих трофеїв – одні збитки. Тут його спантеличив зв'язківець:

– Капітан, спостерігаю вихід із стрибка. Фіксую опромінення корпусу.

– Зрозумів, дай подумати. Якщо це те самий рейдер, то швидше за все нас вже впізнали, а якщо хто інший, то можливо, це до нас летить здобич. У будь-якому випадку спочатку потрібно упізнати гостя – давай працюй, зв'язок.

– Є збіг сигнатури – малий борт, важкий КВП підтримки «Белз-4.2Д» – дивелійський виріб. Це або розвідник, або очманілий залітний клієнт, повільно рухається приблизно в нашу сторону. При поточній швидкості контакт через чотири години і двадцять дві хвилини.

По обличчю капітана розповзалася задоволена усмішка – навряд чи це розвідник, для цих цілей використовують інші типи судів – ймовірніше, що це шахтар-одинак. Ось тільки незрозуміло, що він

тут робить сам – звідси однаково далеко і до найближчих систем Гармора і до систем ТС Брилара. Означає це що? – потрібно брати!

– Капітан, об'єкт почав розгін, вектор розгону відводить убік від нас, з поправками на швидкість набору прискорення – стрибок буде через півтори години.

– Давай, викликай його – запропонуємо поділитися майном, допоможемо самотньому шахтареві, ха-ха-ха.

Присутні в рубці зв'язківець і зброяр підтримали сміх капітана, потім фахівець з контактів став викликати той КВП, що розганявся. Після другої спроби контакту на капітана дивився світловолосий білошкірий чоловік років тридцяти-сорока. Зробивши привітну посмішку, капітан першим почав діалог:

– І хто тут у нас літає?

– А хто тут цікавиться і з якою метою?

– Цікавиться той, кому сподобався твій кораблик, та і ти, білошкіре м'ясо мене теж зацікавив. Тільки не подумай нічого такого – нічого особистого, просто раб зі своїм корабликом мені згодиться.

– Перетупцяєшся як-небудь без мене і мого КВП, і взагалі: читай номер, лузер!

Після декількох секунд мовчання відгукнувся зв'язківець:

– Капітан, а що означає лузер?

– Мене більше цікавить, який номер я повинен прочитати? І де цей номер шукати?

– Капітан, ціль збільшила швидкість набору прискорення – час до стрибка близько години.

– Відправте пару легких КВП на перехоплення, може дістануть – капітана дуже зацікавив цей білолиций, що говорить загадками, ну і його кораблик, звичайно ж.

Останнє розпорядження він віддав чисто за звичкою – з поточної позиції наздогнати суденце, що тікає із зухвалим гуманоїдом не представлялося можливим – нехай політають нероби, а то зовсім розледачили – спохмурнів головний рейдер, спостерігаючи, як від транспорту відійшли дві бойові одиниці і стали прискорюватися у

бік утікача.

Макс спостерігав за цією грою в доганялки з усмішкою – дістати його було абсолютно нереально – хоч режим форсажу посилено знижував ресурс двигунів, в даному конкретному випадку така міра була цілком виправдана. Все одно цей корабель він збирався поміняти на щось по новіше, хоча досі не визначився з тим, що б йому хотілося.

– Болт, материнський корабель цих двох ідіотів рухається або висить статично?

– Корабель супротивника займає статичну позицію по відношенню до планети.

– Розрахуй точку, з якої у нас будуть найбільші шанси на попадання в нього з некерованої РСД – зробимо прощальний жест гостинним гарморцям від землянина Макса Шнітке. Якщо звичайно нам дуже сильно повезе.

Десь через пару хвилин бортовий мозок прийняв рішення і випустив у бік ворога ракету – шанс потрапити в такий об'єкт був нікчемно малий, але кращої точки для пострілу далі по вектору розгону не буде. А ще через півгодини «Белз» укутався веселковим пухирем і провалився у виворіт космосу. Пройдений був ще один маленький етап довгого шляху.

Два ворожих КВП, зафіксувавши факт відходу в стрибок утікача, синхронно розгорнулися і попрямували назад на материнський корабель. В цей час в ту ж сторону летіла ракета, випущена з корабля, що втік з системи – паливо вона виробила вже через пару хвилин після запуску і тепер рухалася за інерцією – як говориться, на кого бог пошле. Жодним методом виявити її було не можна – вона була схожа на самотній астероїд, що може летіти в нескінченному просторі космосу тисячоліттями, не зустрівши на своєму шляху ніяких перешкод. Усі три літаючі об'єкти із-за різниці в

швидкостях, досягли рейдера майже одночасно – услід за КВП на палубу влетіла самотня мандрівниця.

Ефект від появи непрошеної гості був схожий на бомбу, що розірвалася – в прямому і переносному значенні слова, а наявність на палубі атмосфери тільки посилила ефект. Все, що там знаходилося у цей момент, миттєво перетворилося на великі купи високотехнологічного сміття, подальше поширення руйнувань обірвала аварійна перегородка, що витримала вибух. Вибуховою хвилею розірвало трьох техніків, яким не пощастило – вони у цей момент займалися обслуговуванням малих бортів, розташованих на палубі – залишки викинуло в навколишній космос. Пілоти, що знаходилися у своїх кораблях, уціліли – броня їх захистила від вражаючих елементів, правда діставати їх звідти будуть тепер довго – з технічного персоналу залишився тільки один інженер.

Все-таки це була проти-корабельна ракета, розрахована на пробиття броні кораблів, тому в незахищеному місці вона наробила багато справ. Згодом, місцевий інженер, що залишився в живих, ще довго намагався привести самотійно своє судно у відносний порядок, клянуци і матюкаючи невідомого пілота, як справжній абордажник зі стажем. А капітан рейдера того дня почав схилитися до думки про зміну виду діяльності – все якось невдало стало для нього складатися останнім часом.

Для нашого утікача знову потягнулися одноманітні дні стрибків в гіпер і назад – він вже втратив рахунок системам, через які пролітав – в одній з таких він довчив пакет з чотирьох баз четвертого рангу, поставлених на вивчення.

– Боже мій, я вже більше ніж півтора місяці живу сам в цій посудині, коли б не спорт і бортовий ШМ іноді зі мною не розмовляв на польотну тематику, я б вже давно звихнувся швидше за все.

Далі, дотримуючись плану, поставив на вивчення «Торгівлю» п'ятого рангу – таймер показував майже сорок діб – ні, я стільки наодинці більше не витримаю:

– Болт, доповідь: де ми зараз, скільки до кінцевої точки маршруту, наші запаси?

– Система 02-СБ-133Ф – зона фронтира ТС Брилар, до кінцевої системи Лайна 22-СБ-108Л залишилося зробити шість стрибків – двадцять діб по корабельному часу. По паливу: додатковий бак – 0 %, основний бак – 72 %, запасів атмосферних картриджів для бортової системи життєзабезпечення на тридцять вісім діб, запас води 21 % від повного об'єму.

– Зрозуміло. Проведи активне сканування об'єму на предмет енергетичних аномалій – може тут теж хтось сховався нам на радість, тьху. Потім, у разі негативного результату, підключай промисловий сканер і знайди мені парочку крижаних астероїдів – воду потрібно поповнити обов'язково, разом і трохи відволічуся від цих нескінченних стрибків.

Бортовий ШМ витратив декілька хвилин на виконання вказівок пілота:

– Активних енергоматриць на виявлено, опромінення обшивки на виявлено. У системі є невеликий астероїдний пояс біля останньої планети – вірогідність знаходження необхідного матеріалу там – 99,9 %.

– Звідки така цифра, Болт – чому не 100 %.

– Завжди слід брати до уваги мінімальний шанс негативного результату – здивував пілота цей електронний працівник.

Наступних декілька годин кораблик маневрував у виявленому астероїдному поясі. За звичкою, технолог провів вибірккову розвідку частини простору – результат його порадував, як шахтаря – в скупченні літаючих каменів був виявлений ларт – близький аналог торувала по групі, чиїм концентратом був заповнений увесь трюм «Белза».

– Гм, і не дуже далеко від обжитих систем Брилара – при нагоді, можна сюди буде навідатися – роздумував пілот, нарізуючи між тим лід з найближчого астероїда. Процес йшов швидко, промислові лазери різали замерзлу воду, як гарячий ніж масло – за півгодини

необхідний об'єм був нарізаний і втягнутий в млин, звідки прямим ходом потрапив у фільтрувальний бак. Залишалося почекати три години, поки крихта розійдеться у воду і профільтрується. У наступний момент технолога зацікавив голос Болта:

– Бос, спостерігаю нестандартний відгук від роботи промислового сканера.

Макс став переглядати дані, які поступали на фронтальний голоекран, – ситуація йому нагадувала той день, коли він знайшов розбитий «Белз» в шахтарській системі свого першого рабського місця роботи. Сканер показував на брилу, що нагадує зрізану у самої вершини коротку товсту морквину, завдовжки біля пів-кілометру і діаметром в основі цієї морквини близько чотирьохсот метрів також – такий усічений широкий конус.

– Рухаємося по спіралі, шукатимемо аномалію, яка дає таку реакцію – сканер видавав значення від групи «зелених» сумішей до сигналу, що відповідав чистим металам. Важко навантажений кораблик став розкручувати широку спіраль навколо цієї незрозумілої космічної каменюки.

– Нічого не розумію – задумливо говорив сам з собою пілот – три години польоту по спіралі, і так кілька разів – скрізь одне і те ж, ніяких штучних споруд або уламків, виглядає як звичайний астероїд. Звичайно форма у нього трохи неправильна для природного космічного тіла, а так нічого, що могло б його віднести до штучного об'єкту. Сканер між тим, так і продовжував «божеволіти», показуючи то один мінімум, то інший максимум.

– Може я щось пропустив, потрібно переглянути запис – дивишся, і щось знайду. Болт, припинити маневри, вимкнути усі сканери – бос думатиме.

– Прийнято, бос.

Технолог став переглядати запис свого тригодинного обертання навколо цієї морквини – на це пішло ще декілька годин з урахуванням перерв на їжу і технічних пауз, які він робив для зняття втоми з очей і мозку. Нічого такого, що б виділялося або впадало у

вічі – така ж побита часом поверхня, як і у сусідів – дрібні і великі кратери від попадання астероїдів, декілька неглибоких тріщин в різних місцях морквини – все хаотично і безсистемно. Чоловік вже збирався кинути це зайняття унаслідок відсутності результату, як раптом погляд зачепився за деяку неприродність – один з великих кратерів у вершині конуса мав чорний колір свого дна попри те, що світло від прожекторів «Белза» падало на нього під тупим кутом – відблиск має бути іншим.

– Болт, рухай в цю точку – сідаємо біля кратера, маса такого астероїда не дуже велика, щоб створити сильне поле тяжіння – гадаю, зможемо злетіти з нього спокійно і без напруги.

Збирався в дорогу повільно і ретельно: одягнув свій технологічний «ІТ4» – в ньому був вбудований підсилювач нейромережі, що було необхідним чинником, оскільки думав узяти з собою ремонтного дроїда з комплекту корабля – може доведеться щось-таки різати, та і одному йти туди було трохи страшно. Начепив на усі поясні кріплення дихальні патрони і акумуляторні батареї – тепер його автономність була теоретично на рівні чотирьох діб. Марення звичайно, в туалет захочеться набагато швидше, але запас, як мовиться, кишеню не тягне. На стегові кріплення причепив обидва пістолети, заздалегідь перевіrivши стан накопичувачів – відчув себе впевненіше і потопав до вхідного шлюзу, прихопивши разом і дроїда – останній спритно перебирав суглобовими маніпуляторами, рухаючись поряд з фахівцем.

– Так, тут щось нечисто – Макс стояв на краю кратера і дивився на його дно – у світлі плечових прожекторів свого скафа воно теж залишалося чорним, не відбиваючи світло назад. Доведеться подивитись зблизька на цю нелогічність... Бобик, поруч! – це так тимчасово звали дроїда.

А зблизька виявився ще один обман зору – дно «чорніло» вертикально – ось такі фокуси видавав цей «морквяний» астероїд. Сама чорнота пояснювалася просто – це було, поза сумнівом, штучною спорудою – перешкода, або люк всередину небесного тіла.

Роздивляючись цю конструкцію, новоспечений археолог приходив до думки про те, що вона йому нагадувала мембрану з павутиноподібною структурою, «вплетеною» в матеріал перешкоди. Поторкав обережно рукою – відчуття такі, неначе засовуєш руку у в'язку смоли – матеріал пропускав рукавичку скафа всередину неохоче, а відпускав ще більш неохоче.

– Як би не застрягти тут, як муха на липучці – припала до місця аналогія – і як її відкрити? Тепер стала зрозуміла неординарна поведінка промислового сканера – ця брила була явно штучною усередині.

Глава 2

Штучний інтелект древнього корабля вже давно втратив відлік часу з того моменту, коли пілот і єдиний розумний на його борту, зробив останній подих. Відтоді корабель поступово помирав – навіть така наднадійна техніка, яку робили його творці – древня раса Де'галір, що колись контролювала цю галактику, не могла зупинити час. Коли це було – десять тисяч років назад або п'ятдесят тисяч років назад, мозок корабля згадати не міг – для нього поняття часу було відносним і другорядним. Він міг існувати ще довго – головне, щоб була енергія для його псевдожиття.

Деякий час назад, знову ж таки, приблизно – пара сотня років або тисяча – у нього стало наростати відчуття стурбованості – головний реактор, як єдине джерело його існування, став зменшувати вироблення енергії. А енергія для штучного розуму була усім, тому, щоб максимально продовжити час свого існування і виконати останній наказ свого пілота, він став поступово відключати окремі секції і приміщення корабля. Так, за декілька сотень або тисяч років, це диво інженерної думки древнього народу, поступово зробилося повним непридатним мотлохом, зберігши лише у відносно «живому» стані два приміщення. Першим приміщенням була рубка, де знаходився сам мозок і другою була медична каюта, де в одній з капсул лежало тіло древнього пілота, а в іншій лежало те, що повинне було знайти свого нового носія. Не вважаючи, звичайно аварійного шлюзу і аварійного медичного дроїда на випадок, якщо потенційний майбутній носій не зможе самостійно дістатися до капсули і його вмісту.

Цим вмістом були знання мертвого пілота – цей розумний у своєму довгому житті був конструктором на одній з тисяч верфей зоряної імперії Де'галір, що канула в вічність. Ці знання померлий інженер переніс в квазіживий інфокристал – вдалу розробку учених імперії, що дозволяє зберегти накопичені знання і передати їх

згодом будь-якому Де'галіру. Таким простим способом підтримувалася спадкоємність поколінь і швидко готувалися нові високоосвічені індивіди. Ця технологія, згодом стала основою для системи навчання і підготовки фахівців в сучасній Співдружності.

Повертаючись до цього древнього корабля, слід повернутися до його бортового мозку – катастрофічна нестача енергії могла у будь-який момент припинити його існування, не виконавши останню директиву хазяїна, який давно помер. А цього допустити він ніяк не міг. Звичайно, впродовж такого тривалого знаходження в цій точці простору, він багато разів спостерігав кораблі розумних різних форм і розмірів, що пролітають мимо – усі вони були украй примітивні, в порівнянні з його кораблем. Тому мозок вичікував – він шукав розвиненіші екземпляри, які були б ближчі по рівню до його творців.

Проте йшли роки, століття, тисячоліття і досконалому штучному інтелекту ставало все зрозуміліше і очевидніше, що до рівня його творців ніхто і близько не підійшов. І тепер у мозку не було вибору – він імплантує ці знання першому розумному, який йому попадеться. Та ось, очевидно такий момент настав: енергія на мінімумі, а біля аварійного шлюзу зараз копошився розумний, що на вигляд нагадував йому його творців. Рішення було прийняте і древній пристрій почав активні дії, намагаючись втілити в життя останню волю свого пілота.

– Бобик, нумо, давай спробуй свій різак на цій смолі – інших ідей у мене поки що немає – дослідник вирішив нацькувати на цю липку погань свого дроїда.

Чекати результатів довелося недовго: плазма, мабуть, не сподобалася липкій павутині і пружна перешкода стала розходитися в сторони, починаючи від центру, оголивши у кінці цього процесу овальний отвір, в який спокійно могла пройти людина і його дроїд.

– Бобик, фу! Місце! – більше різати нічого не потрібно було, і тепер слід було позначити своєму ШМ порядок дій, про всяк випадок.

– Болт, слухай диспозицію на сьогодні: я йду всередину, ти чекаєш мого сигналу дві години. Якщо після закінчення цього часу сигналу немає або мене немає – відправляєш на пошуки мого цінного тіла дроїда, а коли знайдеш мою цінну тушку – повертаєш її на борт будь-яким способом.

– Потрібно уточнення бос. Наскільки твоє тіло вважається цінним: цінніше нашого вантажу в трюмах або ні?

– Кха, кхе, гмм – та ти Болт зовсім без уяви – моє тіло цінніше за увесь концентрат, наявний в трюмах, включаючи сам корабель і тебе, і всього, що в ньому є. І це тільки мала частина його цінності, зрозуміло, залізняка?

– Так бос, тепер у мене є зразкове оцінне число цінності твого тіла, у мене в пам'яті взагалі немає таких даних по тілах гуманоїдів. Можеш не сумніватися бос, твоє тіло, зважаючи на його виняткову цінність буде доставлено за призначенням.

Постоявши ще трохи в розгубленості від таких одкровень свого ШМ, наш герой скомандував своєму супутнику:

– Бобик, поруч – і зробив крок всередину овалу.

Те, що він побачив у світлі своїх прожекторів, колись було кораблем гуманоїдів – звичні оку геометричні форми на це натякали однозначно. А було – тому що зараз, навкруги була тільки розруха, запустіння і тонни пилу – корабель був мертвий вже дуже давно – на очі кидалися останки якихось агрегатів або пристроїв, остови незрозумілих споруд, купи знищених часом предметів, що зараз представляли з себе пил і порохно.

– Але ж щось тут має бути, сканер не міг так реагувати на пил... Чи міг? Продовжуючи свій обхід, наш археолог нарешті, настовхнувся на таку ж перешкоду, як і на вході – тільки в ній не було павутиного орнаменту. Дотик рукавички скафа до мембрани – і ось диво! – без яких-небудь додаткових дій вона розповзлася по краях, як би запрошуючи землянина всередину. Натхнений таким успіхом, зробив пару кроків всередину, коли уловив за спиною якийсь рух. Обернувся і сіпнувся назад – мембрана була знову

суцільною перешкодою. І до того ж, на поверхні мембрани тепер проявлявся малюнок павукової сітки.

– Попався, як дитина – панічно застрибали думки в голові дослідника і він спробував зв'язатися з Болтом, але безрезультатно. Потім спробував активувати дроїда – Бобик залишився зовні мембрани і на запити технолога не відповідав.

– Гаразд, спокійно хлопець, давай оглянемося – нас сюди ніби, як би запросили – так йому не хотілося вірити в поганий розвиток подій.

Посеред приміщення на потужних опорах лежали два циліндри червоного кольору, завдовжки близько двох з половиною метрів і в діаметрі до метра. Лівий був ближчий, тому підійшов до нього – у верхній частині циліндра виднілося віконце, в яке він заглянув, щоб розглянути нутрощі агрегату – і відсахнувся з криком жаху і відрази – на нього дивився людський череп. Шкіра, м'які тканини давно зітліли під дією часу, але кістки ще трималися. Форма черепа нічим особливим не відрізнялася на недосвідчений погляд чоловіка – очевидно, що цей розумний був близький по будові тіла до Макса.

Трохи відійшовши від побаченого, рушив до правого агрегату – усередині нікого не було, але не це притягнуло нашого героя – таке ж віконце, як і у лівого циліндра, тут підсвічувалось! У мозку відразу спливла аналогія – так приблизно виглядали медкапсули у рабовласників – той же маленький екранчик на верхній частині капсули. Правда, цей агрегат зовсім був не схожий на яйце, але подібність наводила на певні роздуми. Немов прочитавши ці думки, верхня частина циліндра стала від'їжджати убік, поступово оголяючи внутрішню начинку. Цей рух супроводжувався легким шипінням, яке уловлювали звукові сенсори скафа – вочевидь, в приміщенні була присутньою якась атмосфера. Яка саме, дослідника мало хвилювало – відкривати головну частину скафа він не збирався, пригод і так хапало по горло. Нарешті, верхня частина циліндра зупинилася, відкривши його погляду покриття нижньої частини – поторкав – пружинить.

Від подальших експериментів відвернув сторонній звук з кута – повернув туди голову і остовпів від страху – на нього рухалося щось, що нагадує стоматологічне крісло на шестиногому павуку. Вказана споруда рухала своїми маніпуляторами, здійснюючи плавні рухи ними у бік Макса і у бік відкритого циліндра. Від побаченого у землянина ослабіли ноги, і він повалився на підлогу, поряд з відкритим циліндричним агрегатом, продовжуючи в ступорі спостерігати за незрозумілими маніпуляціями ходячого крісла. Помітимо, що сам агрегат, не став наближатися до сидячого дослідника впритул, а зупинився біля відкритого циліндра і став мірно постукувати по краю нижнього сегменту одним зі своїх маніпуляторів:

– Тук-тук, пауза – тук-тук, пауза – тук-тук – мірно вибивав ритм кінчик гофрованого шланга цього монстрика.

– Вхідне повідомлення від « $\bar{\text{G}}\text{z}\text{O}\text{Y}\text{J}\ \text{N}\text{O}\text{O}\text{X}^{45}\text{O}$ », прийняти? – здивувала нейромережа.

– Давай – на автоматі відгукнувся мозок людини.

– $\text{F}\Omega\text{.}\eta\text{ö}\text{é}\ \text{i}\text{æ}\text{r}\text{û}\text{ø}$.

Технолог деякий час намагався зрозуміти отриману абракадабру, потім кинув безнадійну справу і став переводити погляд з ходячого крісла на відкритий циліндр і назад. Нарешті ідіотизм ситуації дійшов до шокованого мозку:

– Мене запрошують всередину. На досліди. Поки по-хорошому. Напевно.

– Вхідне повідомлення від « $\bar{\text{G}}\text{z}\text{O}\text{Y}\text{J}\ \text{N}\text{O}\text{O}\text{X}^{45}\text{O}$ », прийняти? – знову здивувала нейромережа.

– Так я взагалі не зрозумів, ти хто? – прокричав хлопець через динаміки скафа.

– $\text{CEN}\bar{\text{O}}\bar{\text{O}}\ \bar{\text{O}}\text{şş}\text{D}\text{z}\text{ß}\text{ß}\ \check{\text{K}}\text{á}\text{ø}\text{N}\bar{\text{N}}$.

– Я так нічого і не зрозумів. На загальному повторити можеш? Чого тобі від мене потрібно то, залізка?

У відповідь на цю тираду, крісло присунулося впритул до циліндра і стало постукувати вже двома маніпуляторами, якимось наполегливіше, чи що.

– Гарзд гарзд, я зрозумів: час – це гроші, вже лізу, тільки без рук, будь ласка. Ось же ідіот, навіщо мені був цей камінь – залишилося зробити всього шість стрибків, і був би у людей, так ні ж – захотілося побути археологом, бля... – з такими словами поліз всередину і улігся на пружне ложе.

Механізм прибрав свої клішні з кришки і циліндр став закриватися, а горе-дослідника стало трусити від нехороших передчуттів. Нарешті, обидві половинки зімкнулися, і технолог став із занепокоєнням чекати продовження цієї постановки, яке не змусило себе чекати. Ззаду щось підозріло зашуміло, він відчув якийсь рух за головою і спробував задерти її, щоб побачити причину цих звуків і рухів.

– Розгерметизовуватися не буду – дурнів немає! – підбадьорював він сам себе.

У наступний момент відчув несильний біль від уколу в передпліччі – скопив очі і не повірив побаченому: якийсь тонкий, блискучий шланг, або кабель, пробив матеріал його скафа і встромив в нього щось гостре. Далі події стали розвиватися для землянина, як в страшному сні: зробивши свою чорну справу, кабель вискочив з його тіла, а на його місце встромився з новою порцією болю його побратим, але товстіше і прозоріше, до того ж. Затухаюча свідомість встигла відмітити факт, як по цьому прозорому шлангу у бік його плеча рухається якась маленька чорна штучка.

Штучний інтелект реліктового корабля помирав – він усвідомлював факт свого найближчого роз-втілення – останні крихітки енергії були зараз спрямовані в капсулу, де розумному проводилася імплантація квазіживого носія інформації. Експрес-тест

крові показав часткову несумісність з генотипом Де'галір, що означало високу вірогідність втрати частини інформації при її установці в нейромережу піддослідного. Який саме відсоток втрат буде – на це питання відповіді у корабельного мозку не було, до того ж нейромережа у гуманоїда не відрізнялася високою якістю, проте вибору у мозку вже не було. Квазіживий симбіонт вирішено було все ж встановити в цю нейромережу, оскільки на щастя, така можливість у неї була. Дочекавшись завершення процедури імплантації, ШМ дав команду на відкриття медкапсули, перед цим загерметизувавши місце проколу скафа гуманоїда.

Через декілька годин розумний зможе прийти в себе і повернутися на своє примітивне суденце – справа зроблена, останній наказ свого пілота був виконаний, а як розпорядиться цими знаннями сам гуманоїд, його вже не цікавило. Почуття задоволення від виконаного обов'язку було останнім, що усвідомив древній ШМ перед своїм роз-втіленням. Через деякий час закінчилася енергія у медичної капсули – згас екран на верхній кришці циліндра. Аварійний дроїд-реаніматор, що так злякав землянина, на той час теж був мертвий – енергія в ньому закінчилася відразу після того, як розумний заліз в медичну капсулу і вона закрилася. Час, нарешті, дістався до останніх «живих» на цьому древньому релікті...

Бортовий ШМ КВП «Белз» на ім'я Болт діяв точно по інструкціях свого пілота: дочекавши вказані дві години, відправив на пошуки свого хазяїна штатного ремонтника – брата того, що пішов разом з пілотом. Через півгодини вказаний механізм повернувся у супроводі свого побратима, але без пілота, і передав керівному ШМ усю наявну інформацію по місцезнаходженню цінного тіла розумного. Болт поставив завдання своїм підконтрольним механізмам по поверненню на борт корабля цінної тушки хазяїна. Двоє працівників швидко впоралися з поставленим завданням – проти чотирьох плазмових різаків у липкої субстанції не було жодних шансів, до

того ж вона була вже не така липка – поступлення енергії припинився, і матеріал мембрани став сам руйнуватися.

Наслідуючи завданню корабельного ШМ, тіло розумного було доставлене в каюту, де з нього було обережно знято захисне спорядження, що значилося в пам'яті ШМ, як «скаф інженерно-технічний ІТ4». Такі дії були передбачені аварійними протоколами для усіх ШМ кораблів – вимагалось визначити стан розумного: живий він або ні. На щастя, пілот був живий, тому, залишивши останнього на ліжку, Болт перевів усі системи корабля в режим очікування, відключив зовнішні активні сканери, а потім став чекати пробудження розумного. Чекати штучні інтелекти уміли добре.

Квазіживий носій інформації мав просте завдання і коротке життя... відносно коротке... Завдання виглядало так: імплантація в тіло майбутнього носія знань, підключення до нейромережі розумного, приживлення в організмі останнього, і тільки після цього тривалого процесу – розпаковування інформації в сховище нейромережі розумного. Перший пункт був успішно виконаний, зараз виконувався другий – процес йшов важко – симбіонт фіксував неповну сумісність з організмом на генному рівні, порівнюючи оригінальний генокод і поточний. Також відзначалася низька пропускна спроможність нейромережі гуманоїда і слабкі реакції у відповідь на запити. Проте, і оскільки, усунення таких проблем не входило в програму квазіживого симбіонту, процес підключення до нейромережі впевнено просувався до успішного завершення.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

МАКС ШИТКЕ

ГРОМДАЯТИ

КНИГА 2

СЕРГІЙ ЗАЛЕВСЬКИЙ

